

MIDDELBAAR SPECIAAL BEROEPSONDERWIJS (MSBO) GRAAFSCHAP COLLEGE

Probleemanalyse

Speciaal Onderwijs houdt op na het VO: er is dus geen Speciaal Onderwijs op het MBO. Voor een deel zijn leerlingen uit het VSO prima in het reguliere MBO op te vangen met wat extra ondersteuning. Maar voor een deel kan het MBO niet een goed aanbod realiseren, doordat de leerbeperkingen simpelweg te groot zijn. Ook al zijn deze jongeren daar cognitief wel toe in staat.

Indien voor deze jongeren geen passend aanbod wordt gerealiseerd kunnen zij na het VSO geen vervolgonderwijs volgen waarmee het risico groot is dat zij tussen wal en schip vallen en ze bijvoorbeeld in dagbesteding terechtkomen. Jongeren die met een aanpast programma een MBO-opleiding zouden kunnen volgen en daarmee een reële kans op een baan in de reguliere arbeidsmarkt zouden kunnen.

Oplossing

Laat de jongeren in de VSO setting het MBO-programma volgen waarbij een ROC toeziet op de kwaliteit van het onderwijs en daarmee ook op MBO-niveau kan diplomeren.

MSBO

- Hiervoor is het MSBO bedacht: een aangepaste leerroute ICT op MBO-niveau 2 die wordt uitgevoerd op VSO-school de Isselborgh.
- In augustus 2016 is de eerste lichter MSBO-leerlingen (acht) gestart. In de loop van de pilotfase zal de aanpak verder uitgewerkt worden, mede in overleg met de leerlingen.
- Doelgroep: jongeren met cognitieve vaardigheden voor MBO 2, maar met een zware beperking in het autismespectrum die hen hindert in het volgen van een reguliere Mbo-opleiding.
- Het Graafschap College is verantwoordelijk voor de inhoud van de opleiding en de kwaliteit van het diploma (die moet aan dezelfde vereisten voldoen als de reguliere ICT-opleidingen van het MBO), de Isselborgh verzorgt het pedagogische aspect en biedt de kleinschalige locatie. Docenten vanuit het Graafschap College en de Isselborgh adviseren elkaar en stemmen af.

Aanpak

- Kleinschalige klassen in VSO setting;
- Werken aan een realistisch toekomstperspectief: te ambitieuze dromen moeten worden losgelaten. Voor deze specifieke doelgroep, met cognitief voldoende mogelijkheden maar door hun AS-kenmerken op bepaalde terreinen ook beperkingen, kan het moeilijk zijn om (te) ambitieuze toekomstplannen om te zetten in een realistisch toekomstplan.
- Waarheen en hoe snel de leerling uitstroomt verschilt per individu. Sommigen zullen doorstromen naar het reguliere MBO op het Graafschap college, anderen zullen een diploma krijgen binnen het MSBO en weer anderen stromen elders uit (werk, dagbesteding, ...).

Drijfveren

- Leerling: onderwijs met aandacht voor ondersteuningsbehoefte, kans om ondanks problemen serieuze stappen richting toekomst te zetten.
- School: oplossing voor te groot risico van uitval.
- Werkgever: niet over gesproken.
- Gemeente: deze jongeren hebben zo meer kans op een diploma en werk, dus minder risico op uitkering.

Gerapporteerde effecten: nog niet van toepassing.

Financiering

- MSBO is als pilot gefinancierd vanuit VSO-middelen van het samenwerkingsverband. De kosten voor het samenwerkingsverband zitten in de verlenging van de toelaatbaarheidsverklaring. Als er op termijn structurele financiering gerealiseerd moet worden zal daarover opnieuw gesproken moeten worden.

BREDER PERSPECTIEF

Transitiedenken

Het Graafschap College en SOTOG verbinden het beste van beide werelden, waarmee de kansen van een groep jongeren op een reguliere baan toeneemt.

Urgentie

Het Graafschap College signaleert een stijging in het aantal leerlingen met stoornissen in het autismespectrum. Dit is te verklaren doordat kinderen eerder gediagnosticeerd worden, voedsel van invloed is, maar ook omdat opleidingen en de arbeidsmarkt steeds hogere eisen stellen aan de sociale vaardigheden van mensen. Vroeger konden leerlingen met een bepaalde vorm van autisme relatief makkelijk hun werk doen, tegenwoordig wordt van werknemers meer communicatie verwacht.

Bouwstenen succesvolle voorbereiding op werk

- Arbeidsmarktrelevante opleidingen;
- Goede samenwerking met werkgevers. Via het werkgeversservicepunt wordt nu de mogelijkheid verkend om vacatures en leerlingen om die vacatures te vervullen met elkaar te delen.

Wat maakt het lastig, wat zijn de dilemma's?

Perspectief school:

- De verlening van de VSO-indicatie is een relatief kostbare oplossing. De betrokken partijen zullen met elkaar scherpe criteria moeten opstellen over voor welke leerling deze oplossing de passende is.

Perspectief project

- Er is veel aandacht voor PrO/VSO-leerlingen voor wie dit eindonderwijs is, maar te weinig voor die jongeren die cognitief prima MBO niveaus 2, 3 en 4 aan kunnen maar door hun beperking niet passend zijn in het reguliere MBO-onderwijs.
- Er zijn in het land erg veel goede proefprojecten, maar de financiering daarvan is te vaak tijdelijk en voorwaardelijk: dat wat goed werkt moet je structureel maken.

MIJN SCHOOL

Het Graafschap College is ook bekend vanwege het innovatieve onderwijsconcept 'Mijn School'. Er zijn grofweg twee groepen studenten te onderscheiden die in het reguliere MBO niet goed tot hun recht komen:

- Oudere studenten die na een periode van thuiszitten/iets anders doen weer aan een opleiding beginnen. Een deel van deze groep kan (o.a. vanwege verantwoordelijkheden naast het onderwijs zoals kinderen) niet het reguliere programma kunnen volgen, dat grotendeels is afgestemd op de levensfase van jongeren zonder werk en kinderen.
- Jongeren die talentvol zijn en op cognitief vlak en in staat zijn MBO 2 of hoger te volgen, maar vanwege omstandigheden zoals beperkingen en multiproblematiek uitvallen.

Voor deze studenten is Mijn School ontwikkeld. Samen met de leerling wordt bepaald wat het doel is. Afhankelijk van dat doel worden de levensbrede problemen van de jongere aangepakt (als zo'n probleem niet hindert in het behalen van het doel krijgt dat probleem ook geen prioriteit) en wordt het onderwijstraject bepaald. Dit gebeurt flexibel; samen met de leerling wordt, uiteraard passend binnen de onderwijskaders, een passend en op maat gemaakt onderwijstraject ontwikkeld.

Mijn School is begonnen met twee opleidingsrichtingen: helpende zorg, niveau 2 en sociaal cultureel werk, niveau 4. Deze richtingen zijn deels gekozen vanuit praktische afwegingen, maar sluiten vooral goed aan bij de wensen en het ontwikkelpotentieel van de meeste Mijn School leerlingen:

- Ervaringsdeskundigheid bij deze leerlingen helpt hen in het vak.
- Deze opleidingen zijn breed en de leerlingen leren er goed project- en planmatig werken waardoor zij breed kunnen doorstromen en goed kunnen instromen in het HBO.
- De locatie van Mijn School werkt in de praktijk ook als een soort jongerencentrum, waar de studenten elkaar en andere jongeren of oud-studenten die tijdelijk wat ondersteuning nodig hebben (bijv. bij het vinden van werk) kunnen helpen/raad geven.

Mijn School functioneert bijna als een familie, waardoor oud-studenten makkelijk terugkomen wanneer zij een extra steuntje in de rug nodig hebben. Dit gebeurt onder andere omdat zij de overgang van MBO naar werk of naar HBO moeilijk vinden. Mijn School staat voor de (oud) studenten altijd open. Er is altijd ruimte voor een gesprek. Uitgangspunt: vanaf het moment dat de jongere binnenkomt bij Mijn School krijgt hij/zij een hand aangereikt voor het leven.

Als een jongere zonder benen van school afgaat wordt hem/haar ook niet de rolstoel afgenomen; waarom zou dat wel moeten gebeuren met psychische hulp? De overgang naar werk is moeilijk:

zowel met een diploma als zonder diploma valt daar een gat. Mijn School ondersteunt bij deze overstap en verzorgt waar nodig een warme overdracht met de gemeente (het wijkteam komt ook bij Mijn School).

Belangrijk uitgangspunt is dat studenten en docenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor Mijn School. Studenten worden gevraagd mee te denken over het beleid, het concept, etc. De jongere is casemanager van zijn/haar eigen traject.

Mijn School wordt gefinancierd vanuit de reguliere middelen voor MBO. Die middelen worden aangevuld door het Graafschap College. Doordat de gemeentelijke buurtcoaches zorg en ondersteuning op locatie bieden draagt de gemeente ook bij. Dit is win-win voor zowel school als gemeente: de gemeente kan de jongeren die dat nodig hebben bereiken, de school heeft zo de ondersteuning in huis.